

Krich erkläert. Ech mengen, dat sinn alles historesch Tatsaachen. Dat muss een einfach gesinn.

A mir haten an der Tëschenzäit ... Ech wëll net dee Verglach maachen tëschent dem Krich an der Ukrain an dem Zweete Weltkrich, mee mir haten an deene leschte Joerzénge x Kricher, wou eng Grande puissance en anert Land ugegraff huet. Zum Deel hu se am UNO-Sécherheetsrot gelunn, fir illegal Kricher ze féieren!

An et ass elo net esou, datt dat, wat mer elo am Abléck erliewen, elo eng absolutt Nouveautéit an der Geschicht wär. Et ass leider guer net eng Nouveautéit! Mir haten där Situatioun vill. A mir brauchen net un den Zweete Weltkrich zrëckzedenken, ...

(Interruption)

... mee mir hunn an deene rezenten Joerzénge am Noen Osten notament an op anere Plaze Kricher gehat, déi dem internationalen Droit net standhalen. A loosst eis dach emol probéieren, déi Diskussioun rational an net poleemesch ze féieren!

Plusieurs voix | O jo!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Ech mengen, da wäre mer wierklech e Stéck virukomm.

M. Fred Keup (ADR) | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. Den Här Kersch huet d'Wuert gefrot.

M. Dan Kersch (LSAP) | Här President, et deet mer leed, mee ech refuséieren hei de Virwurf vun der Polemik. An ech soen och nach eng kéier ganz kloer: Wann eis Virfaren, eis Pappen, eis Mammen, eis Grousspappen, eis Groussmammen, déi Logik un den Dag geluecht hätten, mat där Dir eis hei wëllt iwwerzeegen, nämlech mat engem Hitler-Regimm wëllen ze verhandelen, da géife mer haut allegueren net hei setzen!

Une voix | Très bien!

M. Dan Kersch (LSAP) | Méi ass dozou net ze soen.

Une voix | Absolutt!

M. Dan Kersch (LSAP) | An dat huet näischt mat Polemik ze dinn, dat ass reng Tatsaach!

(Interruption)

Dass dat Iech net schmaacht, wann een Iech dat esou seet, dat kann ech novollzéien. Mee déi Téin, déi Dir hei bréngt, dat ass genau, awer wierklech genau déi nämmelecht Argumentatioun wéi déi, déi de Putin an d'Duma bréngen! Et ass genau dat! Déi de Westen derfir verantwortlech maachen, fir dass net ka verhandelt ginn! Dat ass dach, dat ass dach total veréckt, wat Dir hei maacht.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kersch. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7999. Den Text steet am Document parlementaire 7999⁵.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7999 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 27 Jo-Stëmmen bei 2 Abstentounen ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 7999 est adopté par 57 voix pour et 2 abstentions.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel,

Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Masar, Mme Viviane Reding (par Mme Octavie Modert), MM. Gilles Roth, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi (par M. André Bauler), Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen (par Mme Simone Asselborn-Bintz), M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch (par M. Yves Cruchten) et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenues : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

9. 8019 – Projet de loi visant à mettre en place un régime d'aides aux entreprises particulièrement touchées par la hausse des prix de l'énergie causée par l'agression de la Russie contre l'Ukraine

Deen nächste Punkt ass de Projet de loi 8019 iwwert d'Aféierung vun enger Rei temporäre Bähëllef, fir eng Partie vun den Energiekäschten ze kompenséieren. De Rapporteur ass den honorabelen Här Gilles Baum an e kritt direkt d'Wuert.

Rapport de la Commission spéciale « Tripartite »

M. Gilles Baum (DP), rapporteur | Merci fir d'Wuert, Här President. Dee Projet de loi, deen ech Iech virstellen, ass dee leschten aus enger Serie vun Texter, déi mer an der Tripartite-Kommissioun haten. En ass e bësse méi technesch wéi dee Projet, dee mer virun haten. Ech probéieren, Iech dat dann awer op eng digeste a pedagogesch Aart a Weis ze presentéieren.

No der Aféierung vum Crédit d'impôt énergie, der Erhéijung vun de Studenteboursses, de staatleche Garantien, vun deene mer grad geschwat hunn, de Subsidien op den Emissiounsquoten handelt et sech bei dësem Gesetz ëm Hëllef fir Betriber mat héijen Energiekäschten.

D'Konsequenz vum Krich an der Ukrain spiere mer alleguer op der Pompel, beim Heizen, beim Stroum – d'Bierger grad ewéi d'Entreprises. D'Hausse vun den Energiepräisser trëfft awer natierlech déi Betriber besonnesch haart, wou d'Energie ee vun de zentrale Käschtpunkten ass vun hirer Aktivitéit – wéi zum Beispill den Transportsektor.

Aus dësem Grond gëtt mat dësem Projet en zäitlech begrenzten Hëllefregimm geschaaft, dee speziellesch op déi Entreprisë gemënt ass, déi vill Energie brauchen.

Deen neie Regimm beinhalt zwou verschidden Hëllef.

Éischtens fir Betriber, déi eng ganz energieintensiv Aktivitéit hunn, also vill Energie de facto verbrauchen. Vill Energie bedeit konkret, dass d'Energiekäschte méi wéi 3 % vum Chiffre d'affaires ausmaachen. Si kréie gehollef, fir en Deel vun de Méikäschten beim Gas a beim Stroum ze stemmen.

D'Héicht vun der Aide hänkt vum Montant vun den zoulässege Käschten of, vun de Coûts admissibles. Dës ginn no follgender Formel berechent: d'Differenz vum Präis vun den Energieproduite während engem Mount mol den duebele Präis vum Energieproduit während 2021, an dat multiplizéiert mat der consomméierter Quantitéit. Wat elo relativ komplizéiert klénkt, kann ech méi einfach ausdrécken, nämlech: Et gi just d'Méikäschte consideréiert, déi iwwert d'Verduubelung vum Präis tëschent dësem an dem leschte Joer erausginn.

De Seuil vun den Aidë variéiert dann och en fonction vun der finanzieller Situatioun vum Betrib. Am Prinzip ass de Seuil bei 30 % vun den zoulässege Käschte gedeckt a geet bis bei e maximale Montant vun 2 Milliounen Euro pro Betrib. Allerdéngs: Déi Firmen, wou d'Coûts admissibles op d'mannst 50 % vun der Perte d'exploitation am Mount duerstellen a wou d'Aide net méi héich wéi 80 % vun der Perte ass, kënnen eng Aide an Héicht vu 50 % vun de Coûts admissibles kréien. Dat awer bis zu engem Maximalbetrag vu 25 Milliounen Euro.

An drëtzens: Wann eng Entreprise, déi elo déi just genannt Konditiounen erfëllt an doriwwer eraus an der Annex 1 vum Encadrement temporaire vun der Kommissioun steet, da kann d'Entreprise eng Hëllef kréie vu bis zu 70 % vun de Coûts admissibles a bis zu engem maximale Montant vu 50 Milliounen. Dës Hëllef ass speziell fir déi Firma geduecht, wou e Risiko vun Delokalisierung besteet; also fir ze evitéieren, dass se hir Aktivitéiten an en anert Land verleeën.

Ech wëll och nach preziséieren – an dat ass wichteg, an dat war och ee vun den Diskussiounspunkten an der Kommissioun –, dass déi Aide pro Grupp op nationalem Niveau gekuckt gëtt. Dat heescht, eng Entreprise, déi aus e puer Gesellschaften besteet, gëtt awer wéi eng ganz Entitéit behandelt. A Firmen, déi an e puer Länner aktiv sinn, bei deene ginn d'Gesellschaften ausserhalb vum Territoire vu Lëtzebuerg net consideréiert.

Déi zweet Hëllef betrëfft d'Betriber, déi an dräi Beräicher aktiv sinn: am Transportberäich, bei der Alimentatioun a bei der Konstruktión, well bei deene kann et virkommen, logescherweis, dass den Diesel e wichtige Käschtpunkt duerstelt. Et gi bei dëser Aide Méikäschten ab 125 % vum Präis vum Virjoer consideréiert.

Fir eligibel ze sinn, muss d'Entreprise eng Perte d'exploitation hu fir dee Mount, wou se d'Aide ufreet. D'Coûts admissibles mussen op d'mannst 50 % vun der Perte ausmaachen. An d'Aide dierf net méi wéi 80 % vun der Perte d'exploitation ausmaachen. D'Aide entsprécht 50 % vun de Coûts admissibles, bis maximal 400.000 Euro pro Betrib.

Fir eligibel ze sinn, gëtt et doriwwer eraus verschidde Bedéngungen, déi fir déi zwou Aiden déi selwecht sinn: D'Entreprise muss den Ennverbraucher si vum Gas, vum Stroum oder vum Diesel. Si brauch natierlech eng Autorisation d'établissement. A si dierf net vun de Sanktiounen am Kader vum Ukrain-Krich be-traff sinn.

D'Aidë gi vu Februar bis Dezember 2022 an d'Demande muss virum Enn des Joers eragi ginn.

Ech wëll dann och preziséieren, dass déi zwou Aiden, ëm déi et geet, cumuléiert kënnen ginn. Allerdéngs

kënne se net mat der Aide pour coûts non couverts cumuléiert ginn.

De Gesamtbudget vun dëser Mesure, d'Enveloppe, déi virgesinn ass, beleeft sech op 225 Milliounen Euro. Dës Mesurë falen, wéi aner Aiden och, ënnert den Encadrement temporaire de crise vun der Europäescher Kommissioun, mat deem d'Memberstaaten d'Méiglechkeet kréien, hire Betriber am Kader vum Krich zäitweilg ënnert d'Aerm ze gräifen, iwwert dat eraus, wat déi normal europäesch Reegelen a Saache Staatshëlfelefen an normalen Zäiten erlaben. D'Kommissioun huet dann och schonn de Feu vert gi fir dës Aiden.

Mir hunn hei dann och de Maximum erausgeholl, deen den Encadrement temporaire zouléisst. Et muss een awer soen, dass aktuell um europäeschen Niveau nach Verhandlung lafe, fir den europäesche Kader unzepassen.

Voilà! Fir den Detail an och fir d'Avisen, géif ech op de schrëftleche Rapport verweisen. Domat kéim ech och schonn un d'Enn. Ech géif den Accord gi vun der DP-Fraktioun an Iech alleguete Merci soe fir d'Nolauschteren.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Rapporteur Gilles Baum.

An den éischten ageschriwwene Riedner ass den honorablen Här Spautz. Här Spautz, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

M. Marc Spautz (CSV) | Merci, Här President. Fir d'alleréischte e grouse Merci dem Rapporteur fir säi mëndlechen an och säi schrëftleche Bericht, dee ganz an den Detail gaangen ass.

Dat hei ass jo e Projet, dee sech am Fong an dee Projet vu virdru respektiv deejéinegen, dee mer d'lescht Woch haten ... En ass och en Deel vum Accord vun der Tripartite vum 31. März 2022. An ech mengen, et ass och wichteg, dass mer deene Betriber, déi jo hei zu Lëtzebuerg aktiv sinn, déi och ganz vill Personal beschäftegen, déi Aidë ginn. Well wann déi Betriber net méi kënne produzéieren, doduerch dass d'Energie ze deier ginn ass fir si, kéint dat an en anere Problem zréckfalen. Da kéint nämlech net méi geschafft ginn an da géife mer erëm schwätze vu Chômage partiel an esou weider an esou fort. Et soll een och dee ganze Kader eng Kéier kucken, dass dat och eng Bedeitung huet fir den Emploi, deen hei zu Lëtzebuerg ass.

Wann ech et elo nach richteg a mengen Notten erëmfonnt hunn, da schwätze mer hei vun zwëschent 150 an 250 Betriber, déi d'Méiglechkeet hunn, op déi Aide kënne zréckzegräifen, an dass et dann e ganze Coût wäert gi vun ongeféier 225 Milliounen; deemno wi-vill natierlech gezu gëtt a wivill Leit an där Situatioun sinn.

Mir als CSV begrëssen de Projet ausdrécklech. Mir hunn awer ee Problem, an den Här Minister weess et: Dat ass déi Geschicht mam Multinational, wou een do oft Firmen huet, déi hei zu Lëtzebuerg aktiv sinn, och nach an den Nopeschlänner; dass dat e Problem ass, dee mer gesinn.

An ech mengen, Här Minister, Dir hat och deemools gesot, Dir géift eis Bedenke verstoen, mee dat wier awer eng Bedingung, déi vun der Europäescher Unioun nach eng Kéier ënnerstrach gi wier. Dat ass dee Punkt, wou mer e bëssen de Bauchweidemat hunn. Well deemno, wou dee Betrib da grad ugesidelt ass a wou säi Sëtz ass a wou seng Produktiounschaïne ass, kann et awer do ze enger ..., ech wëll elo

net soe Concurrence déloyale, mee kann dat awer zu Schwierigkeete féieren.

Dat ass deen eenzege Problem, dee mer domat hunn. Fir de Rescht géife mir als CSV dësem Projet eis Zoustëmmung ginn. Villmools merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Spautz. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorablen Här Yves Cruchten.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Merci, Här President. Ech mengen, villmools merci dem Här Baum fir säi Rapport. E war esou detailléiert, dass ech net méi vill muss bäifügen, just nach den Accord ze gi vun der LSAP.

Merçi.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Cruchten. Da wier et un der Madamm Josée Lorsché.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Jo. Merci, Här President. Och mir stëmmen dësem Projet de loi zou. Ech wëlt awer nach eng Kéier drun erënneren, dass et net d'Léisung ka sinn, ëmmer erëm Energiekäschten ze subventionéieren, de Betriber ze hëlfelefen, déi Käschten ze droen. Dat ass vläicht eng kuerzfristeg Äntwert op e grouse Problem, deen d'Betriber nun emol betrëfft.

Laangfristeg kann et net anescht sinn, wéi dass d'Betriber sech ëmstellen, dass se onofhängeg ginn. An da gi Projet-de-loie wéi dësen iwwerflësseg. Dat muss d'Zil sinn, laangfristeg. Mir hoffen, dass se motivéiert sinn duerch dës Subventionen, weiderhin an déi Richtung ze denken an ze handeln.

Dat gesot, si mer natierlech och frou, dass Aarbechtsplaze kënne geschützt ginn, doduerch, dass mer eis Ekonomie mat Projekte wéi dësem stäerken, nach eng Kéier am Gescht vun der Tripartite, déi an eisen Aen e glécklecht Enn fonnt huet, am Contraire zu aneren.

Merçi.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Lorsché. Da geet d'Wuert un den Här Kartheiser.

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo. Villmools merci. Och e grouse Merci un den Här Baum. En hat gesot, e géif dat pedagogesch maachen. Dat ass em och gelongen. A mir wäerten dat hei matstëmmen.

Vläicht just zwou Bemierkungen.

Dat eent ass: Selbstverständlech hale mer un eise Kritike vun de Konsequenze vun der Sanktiounspolitik op eis eegen Ekonomie fest, well se einfach wouer a richteg sinn.

An dat Zweet ass: Ech wëll wierklech eis gréng Kollegen encouragéieren, awer d'Realitéit ze gesinn. Mir haten d'leschte Kéier schonn eng Diskussioun hei an dunn ass eis rappéléiert ginn, dass 18 % vum Strom géif duerch alternativ Energien da realiséiert ginn. Wa keng Sonn schéngt, wa kee Wand bléist, dann ass et genau 0 %.

(Interruptions)

Ass et 0 %! An ech mengen, mir müssen einfach och déi Energiediskussioun realistesch féieren.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Jo!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | An de Realismus ass ganz einfach esou: Alternativ Energië sinn en deieren ..., kënne och e Complement sinn zu der normaler Energieproduktioun. Mee souguer bei 18 % Stromproduktioun aus alternativen Energien, wëll ech eise grénge Kollege soen, dass dann 82 % net aus alternativen Energië kommen. A fir déi ze ersetzen, ass net esou einfach.

Ech soen Iech Merçi.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser.

(Interruptions)

An da geet d'Wuert un d'Madamm Cecchetti.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Här President?

M. Fernand Etgen, Président | D'Madamm Lorsché.

Mme Josée Lorsché (déi gréng) | Ech wëll kuerz reagieren, well mer erëm genannt gi sinn. Mir sinn immens frou feststellen, dass den Här Kartheiser seng Zuele schonn adaptéiert huet.

(Hilarité)

D'lescht Woch ware mer nach am eestellige Prozentberäich bei den Erneierbaren. Elo si mer schonn am zweestellegen.

An ech wëll nach eng Kéier widderhuelen, dass mer mat Partie wéi der ADR net weiderkommen, onofhängeg ze ginn. Mir si frou, dass d'Majoritéit heibannen op där anerer Schinn ënnerwee ass an alles mécht, fir eis vum russesche Gas onofhängeg ze maachen. Dat muss d'Zil bleiwen. A mir wäerte weiderhi schaffen, contre vents et marées vun der ADR.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Lorsché.

M. Fred Keup (ADR) | D'Luuchten aus mat Iech!

M. Fernand Etgen, Président | Dann nach eng Kéier d'Wuert kuerz zréck un den Här Kartheiser. Kuerz!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Jo. Mee ech si genannt ginn, Här President, an ugegraff ginn, also op eng onméiglech Manéier.

Plusieurs voix | O!

Une voix | Si hu keng!

M. Fernand Kartheiser (ADR) | Voilà.

(Brouhaha général)

Dat Éischt ass: D'lescht Woch hate mer vum Primärenergieverbrauch geschwat. Do leie mer am eestellige Prozentberäich. Déi Kéier hunn ech vun der Stromproduktioun geschwat. Dat ass eppes anescht! Ech hu schonn d'lescht Woch offréiert, Iech dat eng Kéier ze erklären. Da kënne mer ganz gäre maachen. Soudatt do e ganz klore Ennerscheid ass.

A fir déi gréng Logik: Jo, natierlech, mir hu kee Gas hei oder op jidde Fall net vill a Westeuropa. Mir hunn also eng Wiel: Entweder mir gi bei d'Russen a mir bréngen et iwwer eng Pipeline. Bis elo waren déi gréng do ganz derfir, och an Däitschland, well se gesot hunn: „Dat huet manner CO₂-Emissiounen.“

Mee Dir gitt offensichtlech an déi Richtung, dass Der elo Gaz de schiste an den USA kaaft an eis dat wëllt als déi besser Léisung verkafen. Als gréng Partei! Wou ass dann do d'Logik? Dir huet eng ekologesch minabel Léisung a wëllt eis déi elo opdrängen. Ma bravo!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Kartheiser. An et ass elo un der Madamm Cecchetti.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Här President, als Alleréischte emol e grouse Merci dem Här Baum fir säin exzellente mëndlechen a schrëftleche Rapport. Mir hunn als déi Lénk jo schonn oft gesot, dass mir net onbedéngt e Problem domadder hunn, den Entreprene Aiden ze ginn, wa se onverscholt a Schwierigkeete geroen; eebe geziilten Aiden, déi deenen hëlfelefen, déi tatsächlech e Problem hunn – awer net wéi bei der Indexmanipulatioun einfach mat der Strenz.

Mir wäerten eis bei dësem Projet awer trotzdem enthalen aus deene selwechte Grënn, déi ech och virdu genannt hunn, nämlech well keng Géigeleschtung dobäi ass, déi vun den Entrepreneuren eeben eppes verlaangt a Saache Maintien de l'emploi.

An da si mir awer och natierlech mat deene Grëngen d'accord, datt ee wierklech muss kucken, aus där Energiefal erauszekommen an een alles muss op erneierbar Energië setzen. Well et ass net fënnf vir zwielef, mee scho laang fënnf op zwielef. An ech mengen, do muss mer alleguer zesummen un engem Strang zéien.

Ech wëll awer op dëser Plaz och méi eng allgemeng Remark maachen: Mir hunn an der Covidkris ugefaangen, Staatshëlfelefen un d'Betriber ze ginn; wat jo och richtig war. Mir hu se geziilt un déi Betriber ginn, déi se gebraucht hunn. An elo, wou d'Energiepräisser eeben héichginn, decidéiere mer dann och, e massiven Hëllefprogramm ze ginn.

Dat ass och richtig fir déi Betriber, déi se brauchen. Awer mir risquéiere lues a lues do an e Scheema eranzekommen, datt, allkéiers, wann d'Konjunktur schlecht gëtt, dann „Hëllef“ gejaut gëtt an datt mir mussen als Steuerzueler eeben agräifen, fir de Betriber ze hëlfelefen.

An zemools, well do op EU-... Dat gëtt jo op EU-Niveau eebe gereegelt. An do muss ee vigilant sinn. Well et kann net sinn, wann d'Betriber déck Benefisier maachen, datt se déi dann net op d'Säit leeën, mee déi vläicht mat der Strenz un hir Aktionären ausdeelen oder sech iwwerhaupt kee Polster verschafen, well se jo wëssen: „De Staat klëmmt erëm mat era mat enger Hëllef.“ Dat ass eng Gefor, déi kéint bestoen; soen ech einfach elo.

Wéi gesot, mir wäerten eis bei deem heite Projet enthalen.

Ech wëll awer och nach eng Bemierkung maachen zu de mëttelstännege Betriber. Ech mengen, elo nodeems datt d'Covidkris eriwwe ass, sinn e Plus vun 12 % nei Betriber, déi eng Autorisatioun gefrot hunn. Dat heescht, et sinn 12.600 Demanden erakomm. Ech mengen, do gesäit een awer, datt d'Leit keng Angscht hunn, e Betrib opzemaachen an dat ass jo awer wierklech immens positiv. An ech mengen, datt se och gemierkt hunn, wa se wierklech Hëllef brauchen, datt de Staat och derfir do ass, fir hinnen ze hëlfelefen.

Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement.

M. Sven Clement (Piraten) | Jo. Merci, Här President. Ech kann elo nach eng Kéier op alles agoen, wat d'Virriedner a virun allem och de Rapporteur zum Projet gesot hunn. Ech erspueren Iech dat awer.

Ech kommen awer net ëmhin, fir eng fundamental Remark zum Text ze maachen. Déi hunn ech virdu scho gemaach. Dat ass déi, datt mer de Betriber net nëmme elo hëlfelefe mussen, mat den héijen Energiekäschten eens ze ginn, mee duerno och, fir vun deenen héijen Energiekäschte fortzekommen, andeem se méi resilient ginn, andeem se méi erneierbar Energië selwer och kënnen deelweis produzéieren.

An da vläicht eng Reaktioun op dat, wat d'Madamm Lorsché elo grad gesot huet, datt d'Majoritéit alles géif maachen, fir onofhängeg ze gi vum Gas. Also vläicht nach vum russesche Gas, well do de Risiko do ass, datt iergendwann de Putin de Krunn zoudréit a mer, faute de mieux, souwisou onofhängeg dovunner wäerte ginn.

Mee ech mengen net, datt dës Regierung, oder wann domat d'Majoritéitspartei gemengt waren, da mengen ech net, datt dës Regierung dat mécht. Well ...

(Interruptions)

... iwwer 50 % vun den abordabele Wunnengen zënter 2016 si mat Gasheizung gebaut ginn. Staatsgebaier sinn déi lescht, si wäit hannert dem Duerchschnitt souwuel vun den Industriegebaier wéi vun de privaten Haushalter, wann et drëm geet, Solaranlagen op den Daach ze setzen. Ech schwätze guer net nach vun aneren Heizungen – och do, sechs Gebaier vum Staat hunn eng Gasheizung kritt.

Also ech mengen, bei der Onofhängegkeet vum russesche Gas ass, mat deene Politicken, déi do gemaach ginn am abordabele Wunnengsbau, bei staatleche Gebaier an der Administration des bâtiments publics, nach Loft no uewen. Also alles ass et nach net.

D'Madamm Lenert, déi och heibannen ass an op hire Projet waart, huet eng Kéier vun der Impfflicht als „déi lescht Patroun“ geschwat. Ech mengen, hei géif et wierklech Zäit ginn, wann ee sech d'Temperaturen ukuckt, datt mer emol eng Kéier déi lescht Patroun géifen zünden a wierklech all déi Heizungen, eleng bei de staatleche Gebaier, géifen ersetzen. Da géife mer eis wierklech onofhängeg maache vum russesche Gas.

Bon, esou kann ech just soen: Mir hëlfelefen elo deene Betriber, déi et néideg hunn. Mee déi lescht Patroun hu mer definitiv nach net verschoss.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Clement.

D'Regierung huet d'Wuert, den Här Wirtschaftsminister Franz Fayot.

Prise de position du Gouvernement

M. Franz Fayot, Ministre de l'Économie | Jo, merci, Här President. Merci all den Deputéierte fir hir Contributioun zu dëser Diskussioun. An ech freeë mech och iwwert dee breeden Zousproch an d'Zoustëmmung zu dësem Projet de loi.

An ech géif och wierklech gären der Chamber, insbesonnesch de Memberen aus der Tripartiteskommissioun an hirem President, e grouse Merci soen, dass se dëse Projet, gradesou wéi déi aner Projekte vum Solidaritéitspak, esou schnell an effikass behandelt hunn, well et ass effektiv esou, dass déi Lëtzebuerger Betriber op déi Aiden hei gewaart hunn.

Mat dem Vott vun dësem Projet de loi komplettéiere mer dann och déi ganz Geschierkëscht, fir op déi lescht Kris, mat där mer et ze dinn hunn effektiv an enger Rëtsch vu Krisen, déi aus dem Ukrain-Krich, wierklech och hei ze reagéieren an eeben op déi extrem héich Energiepräisser och ze reagéieren.

Déi Aiden, déi mer haut hei decidéieren, hëlfelefen, dass déi Lëtzebuerger Betriber kompetitiv bleiwe par rapport zu hirer Konkurrenz aus dem Ausland. Dat ass engersäits dee Projet de loi iwwert den ETS-System, dee mer virun enger Partie Deeg gestëmmt hunn, awer och de Kompensatiounsregime vun den héije Gas- a Stroumpräisser. Mir hunn och an dësem Projet hei e Volet dran, deen de Wueren- a Giddertransport iwwert d'Strooss betrëfft, d'Konstruktioun an de Liewensmëttelhandel, d'Handwierk. Alles dat huet de Gilles Baum gutt a komplett beschriwwen.

An ech mengen, dat ass wierklech e Pak, deen erwaart ginn ass an dee mer elo hunn. An dat ass och gutt esou.

Nieft dësem Pak hu mer och decidéiert an der Tripartite, fir méi laangfristeg Aiden de Betriber

zoukommen ze loosse. Alles dat am Kader vun enger Reformulatioun vum europäeschen Aide-d'État-Regime. Dat ass wichteg fir, wéi gesot, méi onofhängeg ze gi par rapport zu auslänneschen Energieressourcen, wat jo, mengen ech – an d'Diskussioun vun de Mëtte weist dat erëm eng Kéier – déi grouss Erkenntnis ass vun der aktueller Kris.

Bei dem Wiessel an déi Dekarboniséierung wëlle mer eis Betriber begleeden. Do wëlle mer se ënnerstëtzen. An dofir geet et och drëm, fir de Betriber net nëmme mat Aiden zur Säit ze stoen, awer och hinnen eng gewësse Betreierung ze ginn, e gewëssene Conseil ze ginn. Dat maache mer zum Beispill och zesumme mat Luxinnovation, mat engem spezielle Programm mam Numm Fit 4 Sustainability, dee mer elo opgesat hunn. An deem Programm ënnerstëtzt de Wirtschaftsministère bei engem État des lieux énergétique e Betrib mat bis zu 70 % vun de Käschte vum Consultant, deen dat mécht. Eng maximal Aide, déi da bei 100.000 Euro läit.

Egal ob et eng Finanzkris ass, eng Pandemie oder eng Energiekris, déi sech duerch dës Krich nach eng Kéier massiv renforcéiert huet, et ass wichteg, fir den Entrepreneuren an ekonomesch schwierigen Zäiten eng gewësse Planungssécherheet ze ginn an d'Leit ze ënnerstëtzen.

Mee et ass nach méi wichteg, an enger Phas, wou mer an enger Transitioun dra sinn a wou mer an enger weltwäiter Konkurrenz trotzdem nach stinn, fir se an där Phas net nëmme hei an Europa ze behalen, fir se kompetitiv ze behalen, mee fir sécherstellen, dass Lëtzebuerger, europäesch Entrepreneuren deenen héchste sozialen an energieeteschen Ëmweltstandarden entsprechen.

Dat ass den Enjeu, dee mer hunn iwwert déi nächst Joren. An deem wäerte mer eis och ganz sécherstellen.

Merci villmools.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Här Wirtschaftsminister Franz Fayot. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8019. Den Text steet am Document parlementaire 8019⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8019 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Da maache mer elo de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi 8019 ass mat 57 Jo-Stëmmen, 1 Nee-Stëmm an 2 Abstentiounen ugeholl.

Résultat définitif après redressement : le projet de loi 8019 est adopté par 58 voix pour et 2 abstentions.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Octavie Modert), Léon Gladen, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding (par M. Félix Eischen), MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi (par M. André Bauler), Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten,

Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen (par M. Mars Di Bartolomeo), M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch (par M. Yves Cruchten) et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenues : Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

10. 7716 – Projet de loi portant création et organisation de l'Administration luxembourgeoise vétérinaire et alimentaire et portant modification :

1° de la loi modifiée du 21 novembre 1980 portant organisation de la Direction de la santé ;

2° de la loi modifiée du 19 mai 1983 portant réglementation de la fabrication et du commerce des aliments des animaux ;

3° de la loi du 28 juillet 2018 instaurant un système de contrôle et de sanctions relatif aux denrées alimentaires

Éier mer zum Projet de loi 7909 kommen, géife mer elo nach d'Projet-de-loie 7716 a 7751 virhuelen; fir d'éischt de Projet de loi 7716 iwwert d'Schafe vun enger Administration luxembourgeoise vétérinaire et alimentaire. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo d'Madamm Rapportrice vun dësem Projet de loi, d'Madamm Tess Burton.

Rapport de la Commission de l'Agriculture, de la Viti-culture et du Développement rural

Mme Tess Burton (LSAP), rapportrice | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, d'Zil vum Projet de loi, den Dir hei virleien hutt, ass et, eng nei Verwaltung ze schafen, déi den Numm Administration luxembourgeoise vétérinaire et alimentaire dréit, ofgekierzt ALVA, an déi dem Landwirtschaftsminister wäert ënnerstoen. Si regruppéiert d'Activitéite vun der besteeënder Veterinärverwaltung, vum Service vun der Alimentation animale vun der ASTA, vun der Divisioun vun der Liewensmittelsécherheet, déi haut ënnert der Direktioun vun der Santé besteet, a vun dem Commissariat du Gouvernement à la qualité, à la fraude et à la sécurité alimentaire, deen de Moment dem Konsumenteschutzministère ënnersteet.

D'Iwwerwaache vun der Liewensmittelsécherheet ass eng ganz komplex Aufgab, déi immens wichteg ass fir d'effentlech Gesondheet. Well mir an der EU e fräie Marché hunn, ass et och logesch, dass all Produkter, déi op dësem Marché sinn, deene selwechte Qualitätsnormen ënnerleien an dass iwwerall déi selwecht Kontrolle gemaach ginn. E groussen Deel vun deenen entspreche Virschreft baséiert deemno op EU-Reglementer, déi direkt applikabel sinn an déi also net an nationaalt Recht mussen ëmgesat ginn. Allerdéngs sinn d'EU-Memberstaaten an der Pflicht, hire gesetzleche Kader esou unzepassen, dass dës Reglementer an der Praxis och korrekt ugewannt ginn, an dat op eng méiglechst effizient an transparent Aart a Weis. Dëst Zil soll mat deem neie Gesetz hei erreicht ginn.

Op EU-Niveau huet d'Legislatioun, wat d'Liewensmittelsécherheet ugeet, staark evoluéiert. Eng Rei grouss Liewensmittelskandalen an de leschte Joerzénge hunn däitlech gemaach, wat d'Konsequenze sinn, wann d'Liewensmittelkontrolle versoen. Sou kënnen bei engem eenzelne Problem Dausende vu Leit krank ginn an Dosende stierwen. Och fir d'Déiere kann dat verheerend Konsequenzen hunn. Déi meescht vun eis hu bestëmmt nach déi schrecklech Biller an Erënnung, wéi wéinst dem BSE-Skandal Milliounen Ranner a Schof geschluecht a vernicht gi sinn. Vill Baueren hunn hir Existenz verluer, vun der Verschwendung vu Liewensmittel an dem wirtschaftleche Schued insgesamt guer net ze schwätzen.

Donieft hu sech d'Erwaardungen vun de Konsumenten am Laf vun der Zäit verännert. Si interesséieren sech ëmmer méi fir d'Produktionsmethoden. D'Verbesserung vun de Bedéngungen, ënnert deenen d'Déiere gehale ginn, spillen dobäi eng grouss Roll. De Verloscht vun der Biodiversitéit an de Klimawandel sinn Aspekter, déi och berücksichtegt ginn, wann et ëm d'Virschreft geet, wéi d'Liewensmittel produzéiert ginn. Resuméiert ass dat an der „Farm-to-Fork“-Strategie vun der EU, an déi sech d'Liewensmittelkontrollen arien.

Här President, d'Konsequenz dovun ass e staark harmoniséierte Kader, deen EU-wäit gëllt an deen all Schrëtt an der Produktionsketten aschleiss. Zanter dem 14. Dezember 2019 ass d'EU-Reglement 2017/625 a Kraaft, dat de Kader setzt. Mat deem Projet de loi, dee mir haut stëmmen, wëlle mer derfir suergen, dass all dës Bestëmmungen optimal kënnen aegehale ginn.

Haut ass et jo esou, dass fir déi verschidde Missiounen, déi an deem Beräich ze erfëlle sinn, verschidde Ministären, Verwaltungen a Servicer zoustänneg sinn. Och wann all Einzelnen an deene Beräicher eng gutt Aarbecht leescht, esou mécht dës Opdeelung d'Saach net onbedéngt méi einfach. Och vusäite vun deenen, déi kontrolléiert ginn, besteet scho laang de Wunsch, dass d'Kontrollen harmoniséiert an d'administrativ Virgäng vereinfacht ginn.

An deem Sënn haten de Gesondheitsministère an de Landwirtschaftsministère schon 2015 en Audit an Opdrag ginn, deen zur Konkusioun komm ass, dass méi effizient geschafft kéint ginn, wann all d'Aufgaben an enger eenzeger Verwaltung zesummegefüggt géife ginn.

D'Regierung huet an enger éischter Etapp dorop reagiert, andeems d'Personal aus deene betraffene Servicer 2018 an engem Gebai zu Stroossen zesummekomm ass. 2019 gouf tëschent dem Landwirtschaftsministère an dem Konsumenteschutzministère eng Konventioun ënnerschriwwen, déi eng Rei Synergien a Käschtenaspuerungen erméiglecht huet.

Den 19. November 2020 huet de Landwirtschaftsminister dëse Projet de loi deposéiert, fir all d'Kompetenze vun de Verwaltungen an de Servicer, déi ech virdrun opgezielt hunn, an der Administration luxembourgeoise vétérinaire et alimentaire ze regruppéieren an dem Landwirtschaftsministère ze ënnerstellen. Dës nei Verwaltung wäert zoustänneg si fir d'Ëmsetzung vum EU-Reglement 2017/625 zu Lëtzebuerg. D'Gesetz reegelt d'Missiounen an d'Organisatioun vun der ALVA an enthält eng Rei Dispositiounen zum Personal.

D'Gesetz vum 21. November 1980 iwwert d'Organisatioun vun der Santédirektioun, d'Gesetz vum 19. Mee 1983, dat d'Fuddermittel betrëfft, an d'Gesetz vum 28. Juli 2018 iwwert d'Liewensmittelkontrolle ginn entsprechend modifizéiert. D'Gesetz vum 28. Dezember 1992, dat d'Iwwerwaachung vu

fleischverarbeitenden Etablissementer betrëfft, gëtt mat deem heite Gesetz ofgeschafft.

Här President, et koumen eng ganz Rei Avisen eran: vum Staatsrot, dem Collège vétérinaire an de Beruffskummeren. Grondsätzlech gouf de Projet vun alle Säite begriess. An et gëtt e Konsens, dass eng nei Administratioun, déi déi zesummebréngt, déi zesumme gehéieren, eng gutt Saach wär. Et gëtt allgemeng erwaart, dass méi kohärent an effizient ka geschafft ginn, dass manner administrativen Opwand muss bedriwwen ginn an no bausse besser verständlech gëtt, wie woufir zoustänneg ass.

Do dernieft gouf et awer och eng Rei Remarken a Kriticken, opgrond vun deenen d'Agrarkommissioun Amendementen proposéiert huet. Zu engem groussen Deel gong et dobäi ëm Präzisiounen fir sécherzestellen, dass all d'Missiounen vun deenen aktuelle Servicer weiderhi kënnen erfëllt ginn an dass all d'Personal iwwerholl gëtt, ouni dass sech eppes un hire Karriären ännert. Wat d'Direktionsposten ugeet, esou hat de Collège vétérinaire insistéiert, dass mindestens ee vun dëse Poste mat engem Médecin vétérinaire géif besat ginn. Dat steet esou net ausdrécklech am Gesetz, mee de Minister huet eis an der leschter Kommissiounssézung nach eng Kéier bestätegt, dass deem Profil Rechnung gedroe gëtt, wann d'Posten ausgeschriwwen ginn.

D'Landwirtschaftskummer huet op e puer Punkte verweisen, déi och mat deem neie Gesetz nach net ganz harmoniséiert sinn. Dozou muss ee soen, dass mat deem Gesetz, wat mer haut stëmmen, e grouss Schritt no vir gemaach gëtt, mee dass de Prozess, fir Synergien ze sichen, wou et méiglech ass, a fir d'Prozeduren ze vereenheetlechen domat net ofgeschloss ass.

Voilà! Ech wär domat schonn um Enn vu mengem Rapport an ech géif domadder och den Accord vu menger Fraktioun ginn a soen Iech Merci fir d'No-lauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Rapportrice Tess Burton.

Den éischten ageschriwwene Riedner ass déi honorable Madamm Octavie Modert. Madamm Modert, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

Mme Octavie Modert (CSV) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech wëll ufänken domat, der Rapportrice, dem Tess Burton, Merci ze soe fir säi schrëftlechen a fir säi mündlechen Rapport. Well dat Gesetz hei ass awer e wichtige Momentum an der Organisatioun vun der Liewensmittelsécherheet an hire Kontrollen. An d'CSV stëmmt dat mat.

Et ass eng Verbesserung och fir d'Zesummenaarbecht vun den einzelnen zoustännegen Verwaltungen a Servicer. Mee et muss een awer och ervirsträichen an ënnersträichen, dass dat bis elo och ëmmer gutt geklappt huet. Souwuel d'Zesummenaarbecht wéi d'Koordinéierung kéinte scho bal net méi exemplaresch gewiescht sinn, souguer wa méi wéi eng Verwaltung an ee Ministère zoustänneg ware bis elo. D'Mënschen hu sech gutt verstanen an am Interessi vun der Saach zesummege schafft.

An datt d'Qualitéit vun den Analysen a vun deene Kontrollen och nach ëmmer unerkannterweis héich war an nach ëmmer ass, dat huet och 2016 en externen Audit festgestallt, deen och d'Rapporterin Tess Burton ernimmt huet. Den Audit huet och gesot, et wär trotzdem besser, et géif zesummegeleuecht ginn. Mee den Audit huet kloer ënnerstrach gehat, dass bis dohinne ëmmer an och bis elo d'Qualitéit vun de Kontrollen a vun den Analyse ganz gutt a ganz héich war.